

onderzoekingen, doch wordt een meer uitgebreide informatie gegeven van in het verslagjaar afgesloten werkzaamheden. Verslagtechnisch mag dit zijn gerechtvaardigd, bekeken vanuit het standpunt van de lezer zal men dit mogelijk betreuren, daar men nu een interim rapport mist, wat juist door actualiteit de meeste aandacht placht te trekken. De werkzaamheden, die in 1961 een afsluiting kregen en nu, eind 1962, hier nog eens onder de aandacht worden gebracht, zijn uiteraard reeds elders uitvoerig gepubliceerd in de vorm van tijdschriftartikelen, proefschriften en monografieën. Niettemin vormt het hoofdstuk, waarin deze onderzoekingen worden besproken, een zeer lezenswaardig onderdeel.

Zolang de voorraad strekt kan op aanvraag (secretariaat Gezondheidsorganisatie T.N.O., postbus 297, 's Gravenhage) een exemplaar worden toegezonden. H.

JAARVERSLAG 1962 COLLEGE OF GENERAL PRACTITIONERS

Onze Engelse zustervereniging werd opgericht 19 november 1952 en het nu uitgekomen verslag, dat eigenlijk een verslag is van het verenigingsjaar, is dus het tiende. Het verslag komt uit gelijktijdig met de uitnodiging voor de jaarvergadering (24 november!) en het getuigt van een goede interne organisatie met voortreffelijk werkende perifere kernen, dat men een dergelijk verslag op zo korte termijn de leden kan aanbieden.

Het bestuur brengt op vijftig pagina's verslag uit over de verschillende gebeurtenissen sedert de laatste vergadering op 25 november 1961 en geeft daarna in verscheidene hoofdstukken een exposé van de werkzaamheden der verschillende „committees” en „boards”. De overige 65 pagina's bevatten rapporten van de 37 „faculties” (centra) — inclusief de „oversea faculties”. Men vindt onder meer bij het hoofdstuk Research in general practice voor het N.H.G. zeer belangrijke informatie inzake College research organization; College studies (records and statistical unit, statistical advisory service, respiratory diseases study group, diabetes survey, cancer prevalence study); Epidemic observation unit (congenital abnormalities, infections in pregnancy, measles antibody studies, acute mesenteric lymphadenitis, influenza vaccine studies, rubella among family contacts); Faculty studies; Future needs and means; Therapeutic research (new drugs).

Sterk afwijkend van de onze zijn de maatstaven, dien men aanlegt voor het verwerven van het lidmaatschap van het College. Een „Board of censors” is speciaal ingesteld, „to advise and assist Council on questions concerned with applications for membership, associateship, and corresponding associateness of the College, and on behalf of Council to admit to membership those candidates whose applications have been approved by the Board of Censors”. De taak van de „Examen

committee” is, „to advise and assist Council on the introduction of an examination as one of the criteria for admission to membership of the College to be taken into account by the Board of Censors”.

Het verslag van Publications committee leerde onder meer, dat het tijdschrift, Journal of the College of General Practitioners, een driemaandelijkse uitgave, een oplage van ongeveer zesduizend heeft, waaruit zou volgen, dat hierop slechts de leden van het College (6311) zijn geabonneerd en het blad dus buiten het College vrijwel niet zou worden gelezen. Op deze plaats mag ook nog aandacht worden gevraagd voor de met financiële steun van de I.C.I. door de faculty South-east Scotland uitgegeven Current medical abstracts for practitioners, een zeer goed verzorgd tijdschrift, waarin voornamelijk referaten zijn opgenomen van voor de huisarts belangrijke artikelen uit hoofdzakelijk anglo-amerikaanse tijdschriften.

In dit jaarverslag treft men een uitgebreid informatie-materiaal aan, waarvan het vermoedelijk dienstig is, dat men in de verschillende commissies van het Genootschap, meer gedetailleerd dan hier te doen valt, kennis neemt.

Voor de volledigheid wordt vermeld, dat de agenda van de jaarvergadering als eerste punt vermeldde de uitreiking van een zeer groot aantal prijzen, waarna de traditionele James Mackenzie Lecture volgde, ditmaal uitgesproken door Dr Pinsent en genaamd James Mackenzie and research tomorrow, waarmee het College zijn diepe bewondering en respect betuigde aan de grote voorganger, die nadat hij 28 jaar huisarts in Burnley was geweest in Londen cardioloog en leider van een research team in London Hospital werd. De middagzitting werd gewijd aan huishoudelijke zaken, waaronder het verkiezen van een president voor het komende verenigingsjaar en een groot aantal voorstellen inzake de eisen waaraan kandidaat-leden dienen te voldoen.

Tevens werd een tentoonstelling gehouden bestaande uit twintig stands waarin de meest uiteenlopende onderwerpen aan de orde werden gesteld en waarvan de volgende hier worden genoemd: Single-handed general practitioner's consulting room without examination room; Mechanism of injury in road accidents; The medical recording service (produceert en distribueert op de band opgenomen voordrachten ten behoeve van geïsoleerd wonende collegae en ten behoeve van studiegroepen); General practice as shown to students, including the student-attachment scheme; Research and the general practitioner; Restricted morbidity recording based on families; „Do it yourself” epidemiology (Good records are the bricks and mortar of all research. Clinical notes which are looked at again after an interval may sometimes inspire a new line of thought). H.

NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

ZEVENDE N.H.G.-CONGRES

De ijzige hal van het Jaarbeursgebouw bood de talrijke bezoekers (circa 290 heren en 130 dames) van het op zaterdag 24 november 1962 gehouden zevende N.H.G.-congres wel een uiterst kille ontvangst, doch dit vermocht de als steeds bijzonder genoeglijke congress sfeer niet te bekoelen. Evenmin werd deze bekoeld door het feit, dat niet alle lokaliteiten ideaal mochten worden genoemd, een blijkbaar onvermijdelijk uitvloeisel van de overigens zeer aantrekkelijke gedachte om alle manifestaties in één gebouw samen te brengen. De overheveling van de huishoudelijke vergadering naar een apart Ledencongres bleek voor het wetenschappelijke programma onmiskenbaar een voordeel; de vrees is evenwel gewettigd, dat dit zal resulteren in een onvoldoende belangstelling voor de huishoudelijke bijeenkomst.

Om kwart voor elf — minder punctueel dan we gewend waren — heette voorzitter Huygen de vele gasten en de leden welkom om daarna zijn jaarrede uit te spreken, welke men in dit nummer afgedrukt kan vinden. Op welsprekende wijze

schetste hij de verhouding tussen huisarts en universiteit en de tegenstelling tussen de geneeskunde binnen en buiten het ziekenhuis. Zowel voor de leden als voor de spreker zelf was het ongetwijfeld een grote teleurstelling, dat hij — door vertraging als gevolg van „onverwachte tegenslag” — nog geen mededelingen kon doen omtrent de verwezenlijking van het huisartsen-instituut.

Het wetenschappelijke programma werd geopend door een forum, bestaande uit de huisartsen van Ginkel en Daniëls, de bacteriologe Hemmes en de viroloog Dekking, die een verslag gaven over hun onderzoek naar de etiologie van zomer-diarree bij kinderen. Ofschoon de resultaten van dit langdurige onderzoek volslagen negatief waren — er bleek geen enkel verband te construeren tussen de gevonden bacteriën en virussen enerzijds en de aan- of afwezigheid van klinische symptomen anderzijds — bleek dit in goed samenspel uitgebrachte verslag bijzonder boeiend. De discussie leverde slechts één vraag van technisch-koprolgische aard op.

De huisarts Aulbers toonde in zijn interessante inleiding

over „Huisarts en erfelijkheid” aan, dat het ook voor de huisarts van belang is de genetische factoren in zijn overwegingen te betrekken. Dit geldt niet alleen voor typisch erfelijke ziekten, maar eveneens ten aanzien van de voorbeschiktheid („le terrain”) voor allerlei niet-erfelijke ziekten, zoals allergieën en zelfs appendicitis. Bij de uitvoerige discussie kwamen onder andere de chromosomale afwijkingen bij mongoloïde idiotie en de mogelijke genetische verschillen tussen juveniele en ouderdoms-diabetes ter sprake en werd een lans gebroken voor een integraal en multiconditioneel denken.

Een in alle opzichten koude lunch bracht de dames (over wier eigen programma afzonderlijk verslag zal worden uitgebracht) en de heren tijdelijk bijeen. Daarna bestond er gelegenheid de expositie over sterilisatie te bezoeken, alsmede — doch alleen voor geharden — de polaire boekentoonstelling in de hal.

Het middagprogramma begon met de uitreiking door Prof. Prakken van de N.H.G.-prijs, welke jaarlijks wordt toegekend voor het beste artikel van een huisarts in „huisarts en wetenschap”. De bekroning van collega Kuypers voor zijn artikel over tonsillitis acuta kon ieders instemming wegdragen.

Daarna was het onderwerp pedagogie aan de beurt. Westerbeek van Eerten, die jarenlang als huisarts aan een Rijks-opvoedingsgesticht was verbonden, maakte de aanwezigen deelgenoot van enkele „Ervaringen en gedachten van een huisarts over pedagogie”. In zijn geestige en puntige causerie legde hij de nadruk op de betekenis van het gezin als centrale pijler voor de opvoeding en als „broedstoom” voor de geestelijke groei.

Prof. Beets, die zichzelf introduceerde als medicus-psycholoog-pedagoog, zette zeer uitvoerig uiteen, waarom de huisarts bij pedagogische problemen in zijn praktijk goed doet buiten zijn medisch onder-onsje te treden en de hulp van psycholoog of pedagoog in te roepen, waardoor hij tevens zijn „heroïsche verantwoordelijkheidsbewustzijn” kan verlichten. Spreker vond de medische opleiding door haar eenzijdigheid enigszins achter staan bij de multidisciplinaire vorming van de pedagoog, welke aan de wijsgerig-anthropologische vragen van deze tijd meer recht doet wedervaren. Het was een beetje teleurstellend, dat de stellingen van dit hooggeleerde betoog geen discussie vermochten te verwekken.

Na de theepauze verscheen tenslotte een zestal huisartsen van de studiegroep Alphen aan den Rijn op het podium om een nieuwe methode van nascholing te demonstreren: „Discussie over praktijkproblemen”. Onder de vaardige leiding van Gill legden de heren elkaar een viertal (tevorens reeds aan de aanwezigen uitgereikte) probleemgevallen voor, ten dele diagnostische puzzels, ten dele vragen van meer algemene aard. De zaal volgde deze boeiende „opvoering” kennelijk met intense belangstelling en gaf daarvan ook door talrijke vragen blijk. Het was dan ook niet alleen een zeer leerzame en navolgenswaardige demonstratie van een aantrekkelijke nascholingsmethode, doch op zichzelf tevens een stukje voortreffelijke nascholing. Op de diagnose toxoplasmose zal wel niemand gekomen zijn! Zo vormde de Alphense panel een waardig sluitstuk van een zeer geslaagd congres, waarop het bestuur, de congrescommissie en het gehele Genootschap met voldoening kunnen terugzien. A.E.D.

Damesprogramma

Evenals vorig jaar was ook in dit N.H.G.-congres een speciaal damesprogramma opgenomen. Dat dit idee goed in de smaak is gevallen blijkt wel uit het feit, dat naar dit congres bijna driemaal zoveel dames hun echtgenoten vergezelden als vorig jaar zodat, toen om kwam voor elf dit damesprogramma van het zevende N.H.G.-congres in het Jaarbeursgebouw te Utrecht door een van de bestuursleden werd geopend, circa 130 dames aanwezig waren.

In de ochtendzitting hield Dr L. A. M. Schulte, orthopedisch chirurg te Utrecht, een voordracht over „Het schoeisel van onze kinderen”. Nadat spreker een overzicht had gegeven van de geschiedenis van het schoeisel, besprak hij, aan de hand van enige zeer duidelijke schema's, het belang van een goede schoen voor de ontwikkeling van de kindervoet en de voorkoming van voeteuvels op volwassen leeftijd. Aan de hand van een aantal tentoongestelde kinderschoenen besprak hij

vervolgens de bouw en vorm van de goede kinderschoen. In een film werden vervolgens op zeer instructieve wijze de verschillende fasen, welke bij het leren lopen worden doorlopen, getoond. De vele vragen na afloop van de voordracht toonden aan, dat het onderwerp zeer wel in de belangstelling stond van de toehoorders.

Tijdens de middagpauze werd samen met de mannen gezellig geluncht. De tentoonstelling over sterilisatie bleek veel belangstelling van de dames te trekken. Op duidelijke en overzichtelijke wijze werd hier getoond, hoe onze mannen het moeten aanleggen om ten allen tijde steriel instrumentarium bij de hand te hebben.

Om kwart over twee werden we weer van onze echtgenoten gescheiden en konden we gaan luisteren naar Elise Hoomans, die op reusachtig prettige wijze een interessante voordracht hield over de betekenis van het toneel voor ons en onze kinderen. Deze specialiste op het gebied van de kennis van en de opleiding voor het toneel boeide in haar zo geheel eigen wijze van brengen van haar voordracht zozeer, dat de ervoor bepaalde tijd veel te snel voorbij was. Het toneel, aldus mevrouw Hoomans, heeft altijd en in alle vormen bestaan zolang er mensen zijn. Het is de behoefte zich te uiten, creatief en mimisch, zich veranderend naar de tijd, waarin men leeft en de steeds veranderende wereld. Zij vertelde, dat het toelatingsexamen voor de toneelschool eigenlijk een zeer moeilijke proef is, waarin de kinderen moeten tonen, dat zij allerlei emoties, als haat, liefde, smart en vreugde kunnen uitbeelden en dus geheel los van zichzelf moeten kunnen komen te staan. Zij moeten zich geheel kunnen ontspannen en dan creatief zijn met het uitbeelden van een andere persoon met een andere structuur dan zichzelf. Aan het einde van de voordracht waren er vele vragen, die door Elise Hoomans op buitengewoon prettige wijze werden beantwoord.

Na de theepauze kwam als laatste programmagedeelte de forumdiscussie onder leiding van mevrouw Dr E. C. M. Frijling-Schreuder over „De huisarts en de medische behandeling van zijn gezin”. Nadat mevrouw P. A. M. Woltring-van Gent, de echtgenote van een huisarts uit Amsterdam, een lans had gebroken voor de collega-huisarts als vaste gezinsarts en mevrouw C. W. Frese-Heybroek uit Bergambacht had gezegd, dat naar haar gevoel de echtgenoot- en vader-arts de meest aangewezen persoon was om het gezin te behandelen, gaf mevrouw Frijling, sprekende uit haar ervaringen als kinderpsychiater en als moeder enkele voorbeelden van gevallen, waarbij de behandeling van de vader- respectievelijk echtgenoot-huisarts tot moeilijkheden had aanleiding gegeven. Ook in de discussie bleken, zoals was te verwachten, de meningen verdeeld. Als moeilijkheid bij het kiezen van een collega-huisarts kwam naar voren, dat men het over het algemeen niet prettig vindt een goed bevriende collega als huisarts te hebben.

Om even over half zes kwam het einde. Evenals onze mannen konden we terugzien op een zeer geslaagd congres. We zijn het N.H.G.-bestuur bijzonder dankbaar, dat dit ons in de gelegenheid heeft gesteld, samen met onze echtgenoten naar het congres te gaan. Wij hopen en verwachten, dat dit volgend jaar weer het geval zal zijn. A. L. Jansen-Dekker

UIT DE NOTULEN

Bestuursvergadering van 11 oktober 1962

De belangrijkste punten welke in deze vergadering aan de orde kwamen, waren wel het door de werkgroep „Assistentenschap Huisarts” uitgebrachte rapport en de gedwongen opschorting van het oprichten van een huisartsen-instituut.

Het rapport van de genoemde werkgroep geeft een helder beeld van de voorwaarden waaraan het assistentschap bij de huisarts moet voldoen. Door publikaties van het rapport in „huisarts en wetenschap” zal in wijde kring bekendheid kunnen gegeven worden aan de mening van het N.H.G.-bestuur ten aanzien van de wenselijkheid van een assistentschap voor de jonge arts als voorbereiding voor de zelfstandige uitoefening van de huisartsenpraktijk. Aandacht werd geschonken aan de methode, de inhoud, de leiding en de duur van het assistentschap. Inmiddels ontving de werkgroep van het bestuur het verzoek zich thans nader te beraden over de technische uitvoerbaarheid van het assistentschap en daarbij tevens aandacht te schenken aan de financiële consequenties.